

Jagtlidighed med Sanne Ammitzbøll

DRK træneruddannelse hold 1 - 2018
Tekst med fed grøn skrift indeholder et link.

Disse noter er baseret på DRK's træningsseminar med Sanne 4.-5. april 2016, modulet med Sanne på DRK's træneruddannelse 21.-22.april og 29. september 2018 og med elementer fra Sannes besøg i DRK Nordsjælland 13.5.2018. Desuden har jeg haft stor hjælp af Jeanettes noter fra modulet med Sanne på DRK's træneruddannelse 17.-18. marts og 29. september 2018.

Teksten indeholder uddybninger og tip, som jeg har ment er nyttige i sammenhængen. Jeg håber Sanne er enig. Har du tilføjelser eller rettelser, så skriv til mig på ejlostlake@gmail.com

Sanne driver [Sannes Hundecenter](#), som tilbyder en lang række holdtyper plus individuel træning med problemløsning, for eksempel med fri ved fod og aflevering.

Hverdagsøvelser

Problemer på træningspladsen skyldes ofte problemer i hjemmet. Hvis der er problemer på træningspladsen, så tal med kursisterne om:

Tisseregler: Når hunden er luftet, skal den ikke tisse i utide under træningen.

Lyd i form af gøen og piveri: Skal undgås, og det er en god idé at stå op og få hvalpen luftet, før den selv gør opmærksom på, at den vil ud. Giver hvalpen lyd i andre situationer, skal det ignoreres, ved at afbryde al kontakt og stoppe aktiviteten. For eksempel, hvis hvalpen piver, når der hældes mad i skålen. Undgå at belønne lyd ved at give hvalpen nogen som helst form for opmærksomhed. Sig ikke noget, se ikke på den.

Ro - træningsro og sovero: Træn ro ved at forholde dig passivt sammen med hvalpen. Tag den ud og hyg med den uden anden aktivitet. Sørg for at hvalpen får ro til at sove, den har behov for 22 timer i døgnnet.

Biltur. Hvis køresyge er et problem, så kan det hjælpe at forbinde bilen med positive aktiviteter. For eksempel at få mad i bilen. Lær hunden ikke at springe ud af bilen eller af døren hjemme. Luk døren igen, hvis den forsøger. Brug situationen til at træne kontakt og impuls kontrol: Når døren lukker igen og igen, vil hvalpen på et tidspunkt opgive at springe ud. Beløn den for at tage kontakt til dig, og lad den derefter forlade bilen på din kommando. Husk også at lære hunden at holde sig i ro, når den er kommet ud af bilen.

Spisesituationer: Træn impuls kontrol, så hvalpen først spiser, når den har fået lov. Løft blot skålen igen, hvis den forsøger.

Konsekvens: En regel er en regel, og for eksempel må hunden aldrig trække i linen. Heller ikke for at komme hen og hilse på en anden hund.

Ture i snore og hilsekultur i snor: Undgå at lufte hvalpe i snor, for de vil trække. Brug en sele, hvis der er transport. Lad ikke hvalpe hilse i sele, det ødelægger deres sprog. Ældre tæver er ofte gode til at lære hvalpe godt sprog.

Opførsel ved besøg i hjemmet: Lær gæster ikke at hilse begejstret. Det skal foregå stille og roligt. Placer evt hvalpen i et andet rum, når gæsterne kommer.

Belønning, hvad, hvor, hvordan: Hunden skal lære at arbejde for sin belønning. Ved træning hjemme kan hvalpens foder være godt nok. Ude, hvor der er flere distraktioner, er det nødvendigt med bedre godbidder, men ikke så gode, at det skaber uro pga forventning. Giv hunden et let foder før træning, så den ikke er skrupsulten. Belønning er også ros, nus eller en kastet bold.

Træningsøvelser for hvalpe og unghunde

Flere af disse øvelser er elementer i DRK's brugsprøve, og øvelserne skal bruges senere i jagttræningen og er nyttige i hverdagslivet med retrieveren:

- Gå på plads - med eller uden snor
- Kontakt
- Sidde på plads i ro
- Blive siddende, når fører går
- Hjemkald
- Apport - hente og aflevere
- Skud / tilvænning til høje lyde
- Ro
- Stop
- Linje

Når noget går galt.

Sanne forklarede, at nogen gange bliver man nødt til at håndtere hunden, men det skal gøres uden at være hård ved hunden. Den skal hentes tilbage, men ikke have et kraftigt ryk i linen. Instruktør og fører skal være opmærksom på, om hunden har fået nok, så hunden ikke presses og begynder at lave fejl. Hvis opgaven ikke lykkes, stoppes øvelsen og gentænkes, så hunden bliver sat op til succes. Et halsbånd med et lille håndtag - slips - kan være et godt hjælpemiddel til at "hente" hunden tilbage, hvis man arbejder på kanten af, hvad hunden kan magte.

Kontaktøvelser og impuls kontrol

Træningen starter med kontaktøvelser, fordi det er en forudsætning for al træning, at der er god kontakt mellem hund og fører. Hunden skal lære at tage kontakt til fører, når der skal trænes, og det er gode hjemmeopgaver at give kursisterne, fordi øvelserne med fordel kan indlæres hjemme uden forstyrrelser. Sanne foreslog at træne lige før fodring med lidt af hundens mad.

På træningspladsen er der mange forstyrrelser for både hund og fører. Derfor skal godbidderne være ekstra gode, og førerne skal gøres opmærksom på, at de hele tiden holder fokus på egen hund, så de ikke overser, når hunden tager kontakt. Timing er vigtig. Markér med klik eller ord, når hunden ser på fører, ikke når den drejer hovedet væk igen eller bliver urolig, fordi fører ikke har koncentreret sig.

Opgave 1: Fører står passivt med armene ned langs siden og hunden foran. Ved holdtræning har hundene line på, og fører står med en fod på linen. Afvent at hunden tager kontakt, markér og giv hunden en godbid. Det sværeste ved denne øvelse er nok at få førerne til at være passive. Ved blot at bevæge sig lidt, føre hånden mod godbidstasken eller skifte vægten på fødderne, bliver det fører, som tager kontakt til hunden og ikke omvendt.

Hunden skal tage kontakt.

Sanne sagde, at denne øvelse kan være en udfordring med ældre hunde, som er blevet vænnet til, at fører tager kontakt, mens hvalpe normalt hurtigt tager kontakt. Det er vigtigt at bruge den nødvendige tid til denne øvelse, og om nødvendigt må kursisten "sættes i hjørnet" indtil hunden tager kontakt.

Opgave 2: Fører holder en godbid i en lukket hånd foran hunden. Afvent at hunden opgiver godbiddet og tager kontakt, markér og giv hunden en godbid. Her starter indlæringen af impuls kontrol. Hunden lærer, at det ikke nytter at gå efter den første indskydelse - at spise godbiddet, men at det betaler sig at tage kontakt til fører.

Opgave 3: Fører har en godbid i hånden, som føres mod jorden, mens der er kontakt til hunden. Slipper hunden kontakten løftes godbiddet igen. I denne øvelse skal man passe på ikke at kræve så meget, at hunden hele tiden mister godbiddet. Markér og beløn for små fremskridt. Til sidst skal hunden kunne holde kontakten indtil godbiddet er på jorden.

Opgave 4: Hunden sidder foran fører. Fører kaster en godbid på et låg bag sig. Godbiddet skal være synlig for hunden. Bliver hunden siddende og tager kontakt, så markér og giv en godbid - enten fra hånden eller den kastede. Går hunden efter godbiddet, forhindrer fører, at hunden får den.

Godbidder på låg.

Sanne bruger hvide låg til at lægge godbidder på. Så er godbiddet synlig for hunden, og hunden finder den hurtigt. Desuden undgår man fært i græsset, så hundene går og snuser efter guffer.

Opgave 5: Hund og fører går sammen hen mod et låg. Fører kaster en godbid på låget. Markér idet hunden tager kontakt til fører og beløn med godbid fra hånden eller godbiddet på låget. Øvelsen er lettest for hunden, hvis skålen er på højre side af fører. Efterhånden, som hunden forstår konceptet, kan øvelsen gøres sværere, ved at placere skålen nærmere hunden. Når hunden har lært at tage kontakt, kan denne øvelse udvides til at træne sit, når fører stopper. Kast godbiddet på låget, når hunden tager kontakt holdes markørsignalet tilbage, og man afventer, at

hunden sætter sig. Idet den sætter sig kommer markørsignalet, og den får lov at tage godbiden.

Opgave 6: Fører går baglæns med hunden foran sig. Når hunden tager kontakt markéres og godbiden leveres ved det ben, hvor fører ønsker, hunden skal være, når den går på plads. Oftest venstre ben. Denne øvelse er en forberedelse til fri ved fod og lineføring i pladsposition. Det er lettere at holde kontakten, når man går baglæns.

Opgave 7: Der sættes forstyrrelser på øvelsen med baglængsang. Godbidder på låg, kastede genstande (legetøj, bold, dummy). Hunden belønnes for at holde kontakten og ignorere forstyrrelserne

Fra Sannes hjemmeside

Ved opgaverne 2-5 lærer hunden impuls kontrol. Den lærer at tage kontakt til fører, før den handler. Det endelige mål er, at hunden kan holde sig i ro og afvente kommando, når der falder fugle på jagt. Derfor trænes kontaktøvelserne med større og større forstyrrelser.

Når hunden fristes med en godbid i hånden eller placeret på jorden, kaldes det for omvendt lokning. Man kan opleve at hunden trækker sig lidt, når man lokker. Det er fordi den er klog og bevidst om, at den skal koncentrere sig. Den har forstået, at den ikke får godbiden, hvis den bare forsøger at tage den. Sanne sagde, at nogle hunde har meget svært ved at slippe fristelsen. De har dårlig impuls kontrol, og det kan være nedadret.

Sanne viste en video med træning af kontakt inde med [hvalpen](#) og klip [om kontaktøvelserne](#) trænet udendørs. Se også Siri Renée's [kontaktøvelser](#).

Den færdigtrænede jagthund, skal holde kontakt uden at se på fører. Den skal se frem, så den kan holde øje med de fugle der falder. Sanne forklarede, at hun først træner hunden til at holde kontakten ved at se på hende, ligesom lydigheds- og IPO trænedede hunde. Først derefter lærer hun hunden at se frem.

Tilrettelæggelse af træningen

Sanne gav følgende råd om tilrettelæggelse af træningen:

- Del øvelsen op
- Indlær de enkelte elementer
- Træn de enkelte elementer med forstyrrelser
- Sæt elementerne sammen
- Træn hele øvelsen med forstyrrelser

Bliv kan deles op i

1. at lære hunden at blive, når den er ved siden af fører
2. at lære hunden at blive, når fører går fra den

Begge dele kan med fordel trænes på platform

Forståelsen af at **blive ved førers side** kan trænes med hunden i sit ved førers side

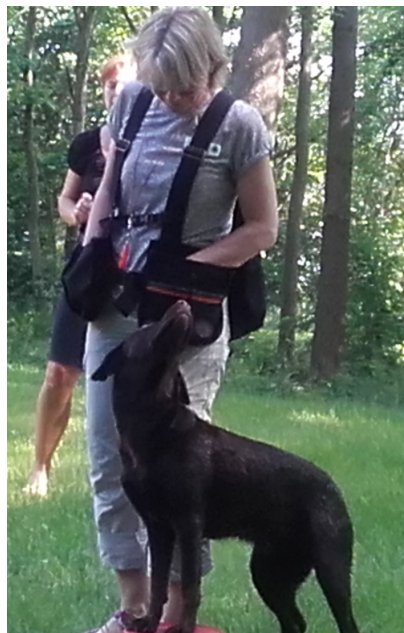
- Marker og beløn hunden for at sidde roligt ved førers side. Giv godbidder, mens den sidder. Det er vigtigt kun at markere og belønne, når hunden er i ro.
- Før en godbid foran næsen på hunden. Markér og beløn med godbid for at den bliver siddende.
- Træk i halsbåndet. Markér og beløn med godbid for at den bliver siddende.

Pia's Trifli ved, at poterne skal blive på platformen, hvis hun skal have godbiden

Sanne forklarede, at de fristende godbidder præsenteres i en åben hånd. Hunden må gerne se på godbidderne, men den må ikke flytte sig. Hvis den flytter sig, så fjernes hånden med godbidderne indtil hunden er helt i ro igen. Hunden lærer, at man forsøger at narre den, når godbiden er i en åben hånd. Den skal tænke, "jeg skal nok blive siddende, for ellers ved jeg, du fjerner godbiden". Godbidder i en lukket hånd bruges til at flytte hunden.

- Kast en godbid på et låg. Marker og beløn for at den bliver siddende. Enten med en godbid fra hånden, som hunden får, mens den sidder eller med godbiddet på låget. Hvis hunden ikke af og til får lov at tage på låget, så ophører fristelsen med at være en fristelse.
- Skub til hunden. Markér og beløn med godbid for at den bliver siddende.
- Find gerne på andre øvelser.

Forståelsen af at **blive, når fører går**, kan trænes ved at

- Gå et halvt skridt frem og tilbage. Markér og beløn med godbid for at blive siddende. Beløn med godbiddet, mens den sidder.
- Gå flere skridt frem og tilbage. Markér og beløn med godbid for at blive siddende. Beløn med godbiddet, mens den sidder.
- Lave forskellige bevægelser - snur rundt eller hop. Markér og beløn med godbid for at blive siddende. Beløn med godbiddet, mens den sidder.
- Kast noget - for eksempel et stykke legetøj. Markér og beløn med godbid for at blive siddende. Beløn med godbiddet, mens den sidder.
- Læg en godbid på et låg bag hunden. Markér og beløn med godbid for at blive siddende. Enten med en godbid fra hånden, som hunden får, mens den sidder eller med godbiddet på låget.
- Gem dig for hunden. Markér og beløn med godbid for at blive siddende. Beløn den ved at gå tilbage til den og giv den godbiddet, mens den sidder.
- I de fire sidste øvelser øges kravene til hunden ved at øge afstanden mellem hund og fører.
- Find gerne på andre øvelser.

Som fører kan vi hjælpe hunden ved konsekvent at starte med højre ben, når hunden skal blive, og venstre ben, når hunden skal følge med.

Fri ved fod

Fri ved fod deles op i to øvelser.

- at indtage positionen ved førers side
- at holde positionen ved førers side, når fører er i bevægelse

De to ting indlæres hver for sig

At indtage positionen ved førers side kan trænes på en balje. Øvelsen kaldes også for **elefantøvelsen**, og skal lære hunden at dreje bagkroppen rundt mod uret, så den kommer ind i plads position.

1. Start med at placere en omvendt balje foran hunden, marker og beløn den for at vise interesse for baljen. Markér, når hunden har snuden tæt på baljen og giv godbiddet på baljen.
2. Efter nogle få gentagelser afventer man, at hunden skraber på baljen, dernæst sætter en pote på baljen og sætter begge poter op.
3. Når hunden er blevet belønnet nogle gange med begge forpoter på baljen, afventer man, at den gør en bevægelse med bagbenene. Marker, når hunden er i bevægelsen og giv belønningen, så den fremmer hundens bevægelse mod højre.
4. Gradvist kræver man, at hunden tager flere og flere skridt rundt med bagbenene, det kan hjælpe hunden til at komme i bevægelse, hvis fører selv går mod uret (væk fra hunden) rundt om baljen.
5. Når hunden er blevet rigtig god til at dreje, afventer man, at hunden rammer førers ben.

Sanne understregede, at det sidste stykke er svært. Markørsignalet skal falde, mens hunden er i bevægelse, og godbiddet gives så den fremmer bevægelsen mod førers ben. Hvis hunden går i stå i øvelsen, så kan man hjælpe ved selv at bevæge sig lidt. Sanne viste disse klip, som illustrerer træningen: **Ziggy på spand, Kanvas på spand, Kanvas af spand, Mille og Lillefod**.

Med en hvalp kan træningen på baljen gøres på 14 dage, med en ældre hund, må man forvente, at det tager længere tid.

Når hunden forstår, at den skal følge benet, og kan gøre det som i klippet "Kanvas af spand", kan man begynde at gå 1 skridt frem, 1 skridt til højre, 1 skridt bagud. Til sidst kaldes hunden hjem, og skulle nu kunne finde ind i den rette position ved førers side.

Som kvalitetstjek på 1-skridts øvelsen kan man kaste en dummy frem, og gå imod den et skridt ad gangen. Avancer til 2 skridt.

Træn indtagelse af pladsposition ved indkald. Start med baljen ved siden af, men fjern den så snart du mener, det vil lykkes uden.

Hunden skal hjernevaskes til at elske pladspositionen, så den følger førers bevægelser, uden fører skal bede om det.

At holde kontakt til fører i bevægelse er sværere, men er forberedt med [kontaktøvelse 6](#), som fortsættes med at man vender rundt og gå fremad med hunden.

Fri ved fod træningen fortsættes med flere og mere provokerende forstyrrelser, som sikrer, at hunden har forstået øvelsen. Kast en godbid, som hunden nogen gange får, andre gange belønnes fra hånden. Lær den at løsrive sig fra en markering og kunne vende om umiddelbart efter. Kast en dummy, gå videre på plads, hent den selv, eller lad hunden hente, når den er blevet dygtig nok. At skulle gå fri ved fod ned mod en vandmarkering er en stor udfordring og et godt kvalitetstjek på, om træningen har været god nok.

Ifølge Sanne tager det et år at træne en rigtig god fri ved fod, hvor hunden ser op på fører. Når den kan det, tager det kun et par uger, at lære den at se frem, når den går fri ved fod. Det gøres ved at få en hjælper til at kaste dummyer foran. Når den ser det, får den lov til at hente.

Hvalpe og unghundehold

Øvelser på hvalpe og unghundehold kan omfatte:

- kontaktøvelser
- indtage pladsposition evt vha træning på balje
- gå i snor, dvs at holde pladspositionen, når fører er i bevægelse
- bliv - evt med platform som hjælpemiddel
- ro på post - evt med platform som hjælpemiddel
- ro bare ro, hvor der ingenting sker. Her er det vigtigt at lære hundeførerne ikke at belønne uro
- indkald - evt med platform som hjælpemiddel
- stop
- miljøtræning og træning med fristelser (f. eks. godbidder på låg) og forstyrrelser (f.eks. syngende flamingo). Bruges ved træning af ro, bliv, hjemkald osv.
- håndtargetet vha dutteøvelser. Se øvelse 5 i Thomas Stokke noterne og [Håndtargetet som hjælp i apporteringstræningen](#).

Hjælpemidler.

Om hjælpemidlerne sagde Sanne, at de anvendes så længe der er brug for dem. De skal væk, når de kan undværes og kriterierne skal øges, så træningen ikke går i stå. Hvis noget går galt kan man tage hjælpemidlerne frem igen.

Se også [Holdtræning for unghunde - et eksempel](#), fra Sannes Instruktør Seminar i DRK 2016.

Sanne kom endvidere med nogle råd til trænerne:

- Tal højt og tydeligt, så alle kan høre dig.
- Fortæl kursisterne, at de hverken skal forklare eller forsvare, hvis noget ikke går efter planen. De skal i stedet have opmærksomheden rettet mod, hvad der kan gøres for at løse problemet.
- Fortæl, at hvis noget går galt og kursisten bruges som eksempel, så er det, for at alle kan lære noget, og der sikkert er andre med samme problem.
- Flyt meget en urolig hund eller en hund, der piver, længere væk fra gruppen til en afstand, hvor de kan slappe af. Vær opmærksom på om uroen skyldes uro hos fører.
- Placer gerne hundene på hver sin platform (flag eller markeringspinde er også gode), det giver ro, når alle ved, hvor de skal være.
- Tilpas øvelserne til den enkelte hund.
- Vær opmærksom på at førerne belønner, det som trænes. For eksempel belønnes for at komme hjem, når der trænes hjemkald, fører skal ikke også kræve, at hunden sætter sig. Et godt hjemkald, som fortjener stor belønning, kan ødelægges, hvis fører først skal bøvl med at få hunden til at sætte sig, før der belønnes.

- Lav en forventningsafstemning og medbring en liste over det du vil sige til kursisterne.
- Vær forsigtig med brug af fløjten. Den skal kun bruges, når den virker.
- Tag små hold på max 6, men gerne kun 4 hunde.
- Vær opmærksom på om hundeførerne har nogle uvaner, som påfører hunden ubehag, når den er hos fører eller på vej hjem til fører. Det kan være ryk i linen, bøjer sig over hunden og går frem mod den, eller taler hårdt. Hjælp dem til at forstå, at det ikke fremmer træningen.

Hvordan vil jeg huskes som instruktør

Afslutningsvis på dag 1 havde Sanne følgende punkter, som hun gerne vil huskes for:

1. *Konkrete råd og vejledning*
2. *Anerkendelse af, at ikke alle hunde er ens*
3. *Differentieret undervisning*
4. *Sig, hvad jeg mener*
5. *Vær en dygtig problemløser og ærlig omkring problemet*

Og man kan selv tænke over, hvad man gerne vil huskes for og føje flere til

6. *Deler viden om hundetræning, så kursisterne kan bruge den, når de selv træner*
7. *Giver kursisterne selvtillid og tro på at de kan, så de får lyst til at træne deres hund*

Apportering

Det er vigtigt at gøre sig klart, hvilken apportering man ønsker. Sanne forklarede, at for hende er en god apportering, når hunden

- løber direkte ud
- samler spontant op
- har et godt greb og rolig mund
- løber direkte hjem
- afleverer til hånd med hovedet løftet mod fører

Aflevering. Stående eller siddende. Vælg det som fungerer bedst. Nogle hunde har bedre ro og styr på kroppen, når de sidder.

Apporteringsopstart

Apporterings træning skal startes et sted, hvor man har fuld kontrol. Lad være med at lave apporteringer, hvis du ikke ved, hvad der vil ske. Start, så du er sikker på succes. Øg kriterierne gradvist, så du fortsætter med succes.

Sanne har to øvelser hun starter med:

1. Lystapportering
2. Struktureret apportering

Lystapportering

Denne træning startes tidligt med hvalpen. Vælg en genstand, hvalpen gerne vil holde. og start i en gang, hvor der ikke er forstyrrelser med fører siddende i døren i den ene ende. Hvalpen holdes, og der kastes ind i gangen. Så afventer man ro, og når man kan mærke, at hvalpen slapper af i kroppen, slippes den med en apportkommando, Kniber det med lysten til at apportere, så lad den løbe med det samme, uden at afvente ro.

Kommer hvalpen tilbage med apportgenstanden, så belønnes den med ros, kærlighed. Når den har sluppet, får den en godbid, som kastes bagud. Start først belønningen (ros), når hvalpen er der, hvor du vil have den skal aflevere. Altså helt inde hos dig. Tag ikke apportgenstanden fra hvalpen, men tag den, når den selv slipper.

Kommer hvalpen ikke, så er man passiv - helt passiv til den selv vælger at komme. Hvalpen skal lære, at det er sjovest hos fører. Lad være at lokke den, lad den selv finde ud af det. Lad være med at rette på den, hvis den kommer uden apportgenstanden. Hent den selv og prøv igen.

Når denne træning fungerer, så skal man øge kriterierne. Lad hvalpen hente andre genstande, sæt forstyrrelser på og flyt gradvist træningen til miljø med flere fristelser. Arbejd med at få ro og kontrol på afleveringerne.

Struktureret apportering

Hvis man er så heldig, at man har fået en hund, som elsker at apportere og glad løber hjem og afleverer pænt og roligt, så skal man bare glæde sig over det og sørge for at styrke den gode adfærd, som man har fået forærende.

Håndtarget som hjælp i apporteringstræningen

For at få en sikker aflevering, kan man lære hunden at trykke snuden ind i håndfladen, når den kommer hjem. Først uden genstand, siden med en dummy eller en fugl. Hånden skal virke som en magnet på hunden.

Start med at beslutte, hvilken hånd hunden skal aflevere til. Det er den hånd, der skal dutes i.

Kontrol eller mangel på samme.

Mange har nok hørt fortællingen om hvalpen som får kastet en due. Stolt fortælles "Og så kom den lige hjem og afleverede til hånd". Vi hører ikke om, når den i andet forsøg snupper duen og stikker af med sit bytte.

Så start træningen med fuld kontrol, og øg sværhedsgraden i takt med hunden kan magte det.

Fortsæt dernæst med at "tørtræne" uden hund. Godbidder holdes i den anden hånd, som i starten holdes ind til kroppen, så den ikke er synlig for hunden. Når hunden skal have godbiden, placeres den i duttehånden. **Sanne demonstrerer "tørtræning"**.

Så kan man gå igang med **håndtargetet med hund**. Her bruger Sanne "dygtig" til at markere, når hunden har snuden på hånden, men man kan også bruge en klikker som markør signal. Hunden lærer først, at den får en godbid, når den dutter på hånden. Godbiden kommer bagefter - fra den anden hånd. Når hunden har lært at dutte på hånden, begynder man at friste den med en godbid. Læg mærke til, hvordan Sanne gør fristelsen større, ved at have godbiden i en åben hånd og ved at lægge den på et låg.

Når hunden har forstået øvelsen med fristelser og kan dutte sikkert i miljøer med mange forstyrrelser, kombineres den med en genstand. Her startes igen uden forstyrrelser og fristelser. Lær hunden at dutte med en genstand i munden, og sæt det derefter sammen en apportering, hvor hunden efter at have samlet genstanden op løber direkte til hånden. Sanne fortalte, at det er vigtigt hele tiden at variere øvelsen, så hunden ikke kan forudse, hvad der sker. Kombiner øvelsen med alle mulige fristelser, som hunden kan komme ud for, når den apporterer, så den lærer at ignorere dem. Fortsæt med håndtargetet, når hunden skal lære at apportere genstande med fjer, skind og **vildt**.

Sanne understregede, at det er vigtigt, at gøre træningen af håndtargetet helt færdig, før man starter med genstande.

Sanne tilføjede, at man forebygger mange problemer ved at træne apporteringer, men at ofte er det ikke der, hvor kursisterne er. Meget ofte er problemerne opstået, når vi står med kursisterne.

Platform som hjælp i apporteringstræningen

Platformen kan være en god hjælp, hvis der er problemer med ro, bliv øvelser eller afleveringer, fordi den gør det helt klart for både hund og fører, hvor hunden skal være. På klippet om **håndtargetet**, bruger Sanne en platform, når hun ønsker, hunden skal blive siddende.

Indlæring af platform.

Først skal hunden lære at platformen er et godt sted at være. Hunden skal være så glad for platformen, at den selv springer op på den. Træningen startes ved at give hunden en godbid, når den viser interesse for platformen, og fortsættes ved at afvente, at den sætter en, så to og til sidst alle fire poter på platformen. I starten kan godbiden gives så hunden hjælpes med op på platformen. Når hunden har fundet ud af at gå op på platformen, gives godbiden ved siden af platformen, så den igen kan tilbyde at gå op på platformen.

*Hvis du søger på youtube efter klip med platform/placeboard træning, så vær opmærksom på, at ikke alle trænere har forstået, at platformen skal være forbundet med glæde og tryghed for hunden. Så læg mærke til om hunden ser glad ud ligesom **hvalpen her**. Hvis ikke. så klik hurtigt videre.*

Indlæring af platformen kan også være et godt sted at starte, hvis kursisten skal lære at bruge markørsignal og belønning rigtigt. Er øvelsen ny for begge, så kan de få en frisk start, men som instruktør skal man holde godt øje med, at kursisten får markeret og belønnet rigtigt og ikke kommer til at bruge korrektioner i træningen.

Platformen er velegnet til træning af at blive på stedet, da det bliver meget tydeligt, hvis hunden rykker sig. Det ses også på klippet om **håndtargetet**. Dette klip, viser hvordan platformen bruges til at træne **ro med distraktioner**. Platformen kan bruges i apporteringstræningen, ved at placere den der, hvor man ønsker, at hunden skal aflevere. Enten lige foran fører eller ved førers side. På den måde er det helt klart for både hund og fører, hvor hunden skal være, når den skal aflevere.

Platformen kan også bruges til træning af **dirigering og stoplydighed**.

Problemer

Problemer kan der være masser af. For eksempel: manglende lyst til at apportere, nøl ved opsamling, manglende fart på tilbageløb, pjatter eller stikker af, æresrunder, lægger dummy foran fører, letter ben, uro ved aflevering, hårdmundethed, dårligt greb, låser eller vil ikke aflevere. Sanne viste en **video med**

apporteringstræning, som viser nogle rigtig fine apporteringer, men også nogle af de problemer, der kan være.

Sanne fortalte, at den adfærd, man ser første gang en hvalp præsenteres for en bold eller dummy, er den adfærd, der vil dukke op, når hunden bliver presset. Smider den foran fører, så er det det den vil gøre, når den er træt. Holder den meget fast, så er det det den vil gøre på jagt, når den bliver maksimalt presset. Man skal lære at læse tegnene, så man undgår, at den bliver så presset, at den vender tilbage til problemadfærden.

Sanne kom med en række eksempler, deres årsag, og bud på løsninger. For eksempel:

Hvis hunden tisser på vej ud, er det tegn på, at den ikke har lyst til at apportere.

Hvis hunden tisser på vej hjem er det fordi den ikke har lyst til at aflevere.

Sanne bruger håndtarget og platform til løsning af apporteringproblemer, fordi der er nogle helt konkrete øvelser, som er velegnede til hjemmetræning.

Hjemkald

Rigtig mange problemer kan løses med et godt hjemkald, og rigtig mange problemer skyldes, at hjemkaldet ikke virker. Forklar kursisterne at et godt hjemkald fås, hvis hunden igen og igen oplever, at belønningen hos fører er bedre, end det den er igang med. Man får ikke et godt hjemkald, hvis hunden får et møgfald, fordi den ikke reagerede med det samme. Lad kursisterne lave nogle øvelser, hvor det understreges, at belønningen er en del af opgaven. Sæt forstyrrelser på, så hunden lærer at ignorere dem. Sørg for også at belønne, selv om hunden har trukket lidt mod distraktionen - den skal belønnes for at vælge fristelsen fra. Hjemkald, kan **trænes på luftturen** (se hjemkald igen igen), hvor det eneste hunden skal er at komme hjem og få en godbid.

Hjemkaldsøvelse med fristelse.

Sæt hunden af, og gå selv videre til en bunke blade eller en kvasbunke. Tag en lille dummy frem og rod rundt i bunken med den, ligesom man gør, når man sætter fært til et nærsøg. Put dummyen i lommen uden hunden ser det. Gå lidt videre og vend dig mod hunden og kald den hjem. De første gange gøres det let for hunden, ved sørge for god afstand mellem hundens rute til fører og bunken. Når hunden bliver dygtigere, vil den kunne løbe tæt forbi bunken. Når hjemkaldet virker, kan man efterlade dummyen i bunken og lade hunden hente den som belønning.

Lyst til at apportere

Har hunden naturligt en lyst til at apportere, så skal man bare glæde sig over det og dosere apporteringerne med måde, så man ikke får et stressproblem.

Mangler lysten til at apportere, så start med mindst mulig motivering. For eksempel blot en bold der hopper, eller den genstand, som hunden selv finder på at samle op.

Find ud af hvilken belønning hunden virkelig godt kan lide, og brug den som belønning for at apportere. Så vil glæden over belønningen overføres til apporteringen. Samtidig kan der arbejdes med at gøre belønningen mere attraktiv ved at begrænse adgangen til de gode belønninger, så hunden kun får dem, når den har arbejdet for det.

Hvis det ikke lykkes at få vækket apporteringens lyst, må alle midler tages i brug for at gøre det sjov. Lad den knaldapportere, brug en genstand med skind på og lad den gøre alle de ting, den ellers ikke må.

Lad være med at blive frustreret, hvis det ikke lykkes første gang, eller hvis det kun går langsomt fremad. Hunden vil mærke førers frustration og det vil ikke fremme apporteringens lyst - eller som Sanne udtrykker det: "Lad være at tage den grønne hat på for tidligt".

Alternativt kan man gå frem som Thomas Stokke beskrev i Øvelse 7: Grundlæggende apportering - at holde fast på forskellige genstande og Øvelse 6: Grundlæggende apportering - samle genstand op.

Opsamlinger

Nogle hunde løber bare ud, samler op og kommer hjem igen, mens andre tøver med opsamlingen eller forlader dummyen og går på snusetur. Om vildtopsamling siger Sanne: "Det er ok at artsbestemme, men de skal ikke kønsbestemme".

For at fremme en hurtig opsamling er det vigtigt at have et godt hjemkald, da hunden så normalt vil skynde sig at samle op. Er hjemkaldet ikke godt nok, kan man bede kursisten vende rundt og

Foto Anne Winkel - Drive-in træning

gå væk fra hunden. Det vækker flokinstinktet og i mange tilfælde vil hunden tage dummyen med, når den løber hjem til fører.

Nogle hunde vil også samle spontant op, hvis de skal kæmpe lidt for at få fat i dummyen (eller vildt), som ligger i en grenbunke eller et buskads.

Vildtopsamlings kan startes med vildtet i en sok eller nylonstrømpe indtil hunden vænner sig til lugt og fornemmelsen af vildtet i munden.

Sanne opfordrede til kreativitet. Hvis en metode ikke virker, så prøv en anden. Sørg for at stemningen forbliver god, prøv at gøre træningen sjov for hunden, så opsamlings bliver udført med glæde.

Hjemløb og afleveringer

Kommer hunden af sig selv, så skal der blot arbejdes på at fastholde det som en god vane.

Er der problemer så brug så lidt hjælp som muligt. Måske er et par små dut i fløjten nok. Ellers kan man vende rundt og gå væk fra hunden. Lad være at forsøge, at lokke hunden hjem, fordi den kan opfatte det som belønnende, dvs hunden belønnes for at tøve med at komme hjem.

Skæld aldrig hunden ud for at komme med noget i munden - heller ikke hvis det er de nye dyre sko.

Vil hunden ikke aflevere, så lad være med at vise for stor interesse for dummyen. Jo mere interesseret fører er, jo mere dyrebar bliver dummyen for hunden. "My precious", som Sanne udtrykker det.

Sørg for at hunden kommer helt ind til fører. Er det en hvalp, så lad den hoppe op, og lad den beholde genstanden et stykke tid. Er det en hund der er længere i træningen, så start først belønningen, når hunden er helt hjemme, og beløn så aktivt og engageret.

Smider hunden foran fører, så læg mærke til om fører starter "belønningen", før hunden er helt hjemme. Det kan være, at fører begynder at rose eller lokke eller bruge kropssprog, før hunden er helt hjemme. Det kan gøre underværker at få fører til at stå helt stille og tie helt stille indtil hunden er helt hjemme.

Brug belønninger som gives bagved fører. Godbid på låg eller en kastet/udlagt bold, den må hente bagefter.

Brug belønninger som passer til hunden. Godbidder til hunden, som kører meget højt, kastet genstand til hunden, som trænger til at blive speedet lidt op.

Unoder med dummyen i munden

Kan være tegn på at dele af træningen er gået for hurtigt, og der er elementer, som skal trænes grundigere under kontrollerede forhold.

Tunge dummyer er sværere at lave unoder med, og kan bruges for at bryde et mønster. Bærer hunden dummyen sjusket eller som en cigar, kan man bruge agerhønsedummyer, tredelte dummyer eller en 1/2 L flaske med vand i.

Stop under alle omstændigheder træningen, så unoden ikke bliver en uvane, og gå i tænkeboks for at lave et trænings setup med sikker succes.

Låser / vil ikke slippe.

Ved Sannes besøg i region Nordsjælland, var der en hund, som havde tendens til at låse og have svært ved at slippe dummyen. Sanne forklarede, at det skyldes stress, og kan løses ved at tilbyde hunden en godbid, og at fjerne hænderne, når man kan se eller mærke, at hunden låser. Man må endelig ikke forsøge at trække i dummyen, heller ikke selvom det er ganske forsigtigt. Det får kun hunden til at holde mere fast. Når man er så langt, at man kan holde på dummyen uden hunden låser, så skal førers greb være helt løst, så hunden ikke mærker noget træk. Man skal kun blive glad den dag, hunden slipper, så dummyen falder på jorden. Så er man ved at være i mål.

Sanne understregede, at man skal undgå at træne, så hunden bliver stressest og problemerne kommer. Så for hunden der har tendens til at låse, så skal træningen helst stoppe, før der kommer tegn på, at den har svært ved at slippe.

Apportgenstande og distraktioner

Sanne bruger et rigt udvalg af tøjdyr til at lære hundene at samle forskellige genstande op eller bruger dem som distraktioner.

Dørstopperdyr er meget tunge. Dyr med lyd eller store slaskede dyr, som bedst bæres med et greb på midten.

Er der problemer med opsamling af anskydninger, kan man træne med et vibrerende tøjdyr.

Videoklip fra Sanne's træningshold med brug af distraktioner

[Fri ved fod med distraktioner I](#)

[Fri ved fod med distraktioner II](#)

[Apportering i hønsegård](#)

[Fri ved fod med distraktioner III](#)

Piveri og forventning

Sanne ser flest problemer med forventningsstress og piveri hos hunde, der er overtrænede. De piver i forventning om at få lov at apportere. Har man en sådan hund på et hold, er det vigtigt at flytte den væk fra de øvrige deltagere, da piveriet kan smitte, hvis der er hunde på holdet, som er disponerede for at pive. Det kan også hjælpe, hvis hunden sættes af, og fører står et stykke væk. Fører skal gøres bevidst om ikke at reagere på lyden - dvs hverken positiv eller negativ reaktion. Fører skal lade være med at se på hunden og skal heller ikke bevæge sig. Det er rigtig svært, da hunden netop tiltrækker sig opmærksomhed, når den piver.

Hunden skal trænes i, at der sker en masse omkring den, uden at den skal noget. For eksempel ved at hundene sidder på linje, men kun en arbejder ad gangen. Væn også hunden til at ikke alt, hvad der kastes på vand skal hentes, ved at kaste sten i vandet. Eller kast en dummy på land. Gå ned til vand og kast en sten i, vend rundt og lad hunden hente dummyen på land.

For at undgå stress og forventning i forbindelse med skud, så lægger Sanne skud ind i træningen, hvor hundene ikke skal lave noget efter skuddet, eller hvor der slet ikke bliver kastet i forbindelse med skuddet. For at forebygge den forventningsstress, som hunden kan føle på en ventelinje, bruger Sanne meget at have flere hunde siddende på linje under træning, så de lærer bare at sidde og se på.

Gode råd til trænerne

Giv konkrete råd og vejledning.

Vær en dygtig problemløser, men vær ærlig om at ikke alle problemer kan løses.

Anerkend at ikke alle hunde er ens.

Lav differentieret træning, så det ikke bliver den dårligste, som sætter niveauet, Lav udfordringer til kursisterne tilpasset deres niveau.

Sig hvad du mener.

Så nogle frø, men gå forsigtigt til værks, når holdninger og træningsmetoder skal ændres.

Brug fantasien og sørg for at træningen er sjov.

Lav gerne konkurrencer.

Træn ro på post med dummy kast, pølsetræning og tennisboldsdriflinger.

Lav facebook grupper, slå træning op.

Giv konkrete lektier for.

Når vi træner jagthund, træner vi hunde, der skal bruges. Vi arbejder med jagtinstinkt, og det skal vi have respekt for.

Andre betragtninger

Sanne går kun undtagelsesvis ind og overtager kursisters hunde, fordi det er fører, som skal få samarbejdet med hunden til at fungere.

Vi skal være opmærksomme på, at det ikke er den dårligste hund på holdet, som sætter niveauet, og derfor er det altid en fordel, hvis holdet er homogent.

Godbidder som stress tjek. Kan hunden ikke tage imod en godbid under træningen, så er den for stresset til at træne. Vil hunden ikke spise sin frokost på en jagtdag, så bør den blive i bilen resten af dagen.

Holdtræning for unghunde - et eksempel

Den følgende beskrivelse er fra Sanne's kursus for DRK trænerne i 2016, hvor Sanne viste et eksempel på en holdtræning for unghunde.

Fire hunde placeret i firkant på hver sin platform. 75% af træningen er at sidde i ro på platformen.

En fører ad gangen. Hunden bliver siddende. Fører går hen og hilser på den næste fører, som holder sin hund i ro på platformen. Tilbage til hunden og beløn.

En fører ad gangen. Hund og fører går fri ved fod til den næste og hilser. Begge førere holder fokus på egen hund, og belønner for kontakt.

Flamingoen sættes på som forstyrrelse.

En fører ad gangen. Hund og fører går fri ved fod rundt om den næste.

Hundene sidder ved fører. Et tøjdyr kastes mod den næste deltager, som samler op og kaster den videre.

Gentages, men nu med en frisbee med lyd.

Hjemkald. En fører ad gangen går ud på den anden side af firkanten og kalder hjem, så hunden passerer mellem to ekvipager.

Variant hjemkald, hvis hundene kan blive siddende uden platform. En fører ad gangen går ud på den anden side af firkanten og kalder hjem, så hunden passerer mellem to ekvipager. Her sættes hunden af. Fører returnerer til platformen og kalder hjem.

Apportering. Træner kaster, så hunden skal løbe igennem firkanten og ud forbi to ekvipager for at apportere. Alternativt, hvis det er for svært, kastes der ud af firkanten.

Den rystende pivende tøjhund kommer frem. En fører ad gangen præsenterer tøjhunden for deres hund og lader den bære hen til den næste fører. Hundene skal have et vist niveau, for at kunne klare denne udfordring.

Der roteres, så hundene sidder på en ny platform.

Førerne kaster en godbid frem mod et låg. Fører samler op, og hundene skal blive siddende, men får indimellem lov til at tage godbiden. Ellers holder godbiden op med at være fristende.

Distractionen øges ved, at fører laver forskellige armbevægelser.

Der placeres et låg i midten. Fører går ind og dropper en godbid på låget. Tilbage til hunden og der går lineføring eller fri ved fod rundt om låget.

Apportering. Tre førere holder deres hund i ro. En hund er vendt rundt, og træner kaster en ud i terrænet. Dummyen hentes. Denne apportering er sværere end de tidligere, fordi terrænet er mere udfordrende. Der går fri ved fod til næste post, så alle får denne ene egentlige apportering.

Deltagerne får vejledning.

